

2. Шматковська Т. О., Мачулка О. В. Концептуальні основи стратегічного управлінського обліку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету. наук: економіка, політологія, історія*. 2016. № 4 (236) С. 242 – 253.
3. Шматковська Т. О. До проблем впровадження стратегічного управлінського обліку на підприємстві. *Одеський національний економічний університет. наук: економіка, політологія, історія*. 2016. № 5 (237). С. 202 – 213.
4. Содома Р., Шидницька Г., Шварок А., Шматковська Т., Зураковська І. Особливості аграрних розписок як сучасний фінансовий інструмент. *Економічні літописи - ХХІ*. 2018. № 169 (1-2), с. 46-49.
5. Шматковська Т. О. До проблем економічної сутності «стратегічний управлінський облік». *Електронне наукове спецвидання «Глобальні та національні проблеми економіки»*. Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. 2016. № 11. С. 912 – 915.
6. Ліпич Л. Г., Фатенок-Ткачук А. О. Формування стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності машинобудівних підприємств: [монографія]. Луцьк. 2010. 220 с.
7. Дотс Д. Ю. Ліпінський В. М. Стратегічне забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник НЛТУУ: Збірник науково-технічних праць*. 2007. Випуск 17.5. С. 136 – 138.
8. Костецька Н. І., Хопчан М. І. Стратегічне управління витратами як засіб забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Інноваційна економіка*. 2012. № 5(31), С. 81-86.
9. Лупак Р. Л. Економічні основи забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах ринкових відносин. *Науковий вісник НЛТУУ: Збірник науково-технічних праць*. 2010. Випуск 20.6. С. 248 – 252.
10. Смирнов Є. М. Методичний підхід до кількісного обґрунтування стратегії управління конкурентоспроможністю торгового підприємства. *Торгівля і ринок України: збірник наукових праць*. 2010. Випуск 30, Том 2, С. 181 – 190.

Хамініч С. Ю.,

професор кафедри аналітичної
економіки та менеджменту,
доктор економічних наук, професор
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
м. Дніпро)

Хамініч О. В.

декан механіко-математичного
факультету,
кандидат фізико-математичних наук,
професор,
(Дніпровський національний
університет ім. Олеся Гончара,
м. Дніпро)

ІМПЕРАТИВИ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Глобалізований світ трансформується з великою швидкістю як у напрямку соціалізації суспільства, демократизації суспільного життя, так і у напрямку активного впровадження науково-технічного прогресу, розвитку біотехнологій, генної інженерії, досягнень у космічній галузі.

Саме освітній потенціал є основою для інтелектуалізації суспільства та розвитку і становлення держави.

Освіта у сучасному вимірі – є одним із показників якості життя. Крім того, показниками якості життя є здоров'я і довголіття, наука, а також впровадження інновацій та сучасних досягнень науково – технічного прогресу.

Задача формування стратегії інноваційного розвитку економіки, реалізація якої могла б забезпечити високий соціально-економічний рівень держави, залишається актуальною для України. Підвищення якості та ефективності функціонування вітчизняного сектору генерації знань як фундаменту інноваційної економіки сприяє вирішенню цієї проблеми.

Сучасні вимоги до освіти диктують системну модель управління навчально-виховним процесом, що охоплює всі його структури і ланки – від академічної групи до адміністрації, орієнтуючись на принципи демократизму, гуманізму, ініціативи, свободи вибору, відповідальності, а також поєднують колегіальність з одноособовим управлінням, національною спрямованістю і не відкидають зарубіжний досвід. Зростання рівня освіти зумовлене темпами розвитку суспільства. Стан і рівень вищої освіти залежить від уваги і впливу держави [1, с.25]

Це свідчить про необхідність виокремлення освіти як чинника підвищення не тільки якості життя, але й підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки.

Більшість науковців і практиків, що працюють у галузі освіти, вважають центральною проблемою реформування освіти, де імперативом освіти – є саме підвищення її якості.

Нагальним для сьогодення - є усвідомлення цієї проблеми, розуміння того, що таке якість освіти, чим вона визначається та від чого залежить удосконалення та підвищення її. Це є важливим для системи управління навчальним закладом. Тим паче, у період пандемії COVID – 19 - як одного із негативних глобалізаційних викликів, удосконалення якості освіти набуває актуальності та необхідності у більш широкому сенсі.

Якість, згідно Великого тлумачного словника української мови, трактується як внутрішня визначеність предмета, яка становить специфіку, що відрізняє його від усіх інших; ступінь вартості, цінності, придатності чого-небудь для його використання за призначенням; та чи інша характерна ознака, властивість, риса чого-небудь; сукупність характеристик або послуг щодо її здатності задовольнити встановлені та передбачені норми [2; с.1647].

Якість освіти у світовій практиці передбачається забезпеченням якості навчання у закладі вищої освіти (ЗВО). Так, застосовують оцінювання ЗВО, використовуючи репутаційний підхід (за основу беруть експертні оцінки); результативний підхід (за основу беруть об'єктивні показники); загальний підхід (загальні показники ЗВО).

Критерії оцінки якості освіти науковці умовно поділяють на чотири групи

- критерії факту – кількісні показники;
- критерії якості – дають уявлення про глибину і міцність процесів, що відбуваються у людини;
- критерії ставлення – дають змогу обґрунтовувати мотиви поведінки і дії про вибір, який здійснює людина;
- критерії часу – показують стійкість у часовому вимірі знань, умінь і навичок студентів, їхніх звичок, рис характеру тощо.

Загальноприйняте визначення оцінювання освіти визначається як постійний моніторинг фактажу, за яким простежується етап аналізу їх цінності і відповідне планування подальших дій. Отже, оцінювання освіти за якістю дає змогу судити про цінність освіти на основі фактів, отриманих через вимірювання (кількісне) характеристик, ознак, рис, явищ, а результати безпосередньо пов'язуються з метою та цінностями, визначеними для навчальної й виховної діяльності.

У світі існують різні моніторингові системи і програми оцінювання суспільного розвитку, до яких входять, зокрема, й освітні показники.

Наприклад, це стосується так званого Індексу Людського Розвитку – Human Development Index (підсумковий показник для оцінювання довгострокового прогресу в трьох основних площинах людського розвитку: довготривале та здорове життя, доступ до знань і гідний рівень життя), що представлений у щорічних звітах ООН про людський розвиток [3; 4], індикатори світового розвитку – World Development Indicators (WDI) (база ключових показників розвитку від Світового банку, зібраних з офіційних визнаних міжнародних джерел; що містить найбільш актуальні і точні дані глобального розвитку, а також загальні національні, регіональні та глобальні оцінки. В цілому база містить більше 150 країн світу та оновлюється тричі на рік, щороку в квітні виходить офіційне паперове видання [5].

Показники освіти входять у моніторингові програми як складові загальної оцінки суспільного розвитку держави, тобто вони не можуть відокремлено характеризувати їхні освітні системи в цілому.

За характером впливу на якість освіти показники можуть бути такими:

- результативності (рівень вихованості, соціальної зрілості, спортивні досягнення);
- ефективності (економічної, соціальної, вміння приймати грамотні рішення, збереження здоров'я, рівень правопорушень);
- доцільності (досягнення поставлених цілей, впровадження інтерактивних методів, прийомів та засобів, перелік спеціальностей, психологічна допомога тощо);
- оптимальності (сформованість цілісної системи освіти, мережа навчальних закладів, відповідність активних засобів навчання результату, інші показники);
- розвитку (динаміка змін, різноманітна діяльність, пошук нових сучасних форм навчання, креативність);
- забезпечення (різні види ресурсів, фінансові потоки, комп'ютеризація, матеріально-технічна база);
- потенційних можливостей (кадровий склад, освітній потенціал науково – педагогічних працівників, підвищення кваліфікації, контингент учнів, сімейний стан працівників, залучення позабюджетних коштів).

Таким чином, здобуття якісної освіти відповідно за фахом, підвищення кваліфікації, впровадження закордонного досвіду, врахування особистісних характеристик робітника, чітка система оплати праці та дотримання соціальних гарантій та інноваційної спрямованості кадрів – це ті пріоритетні складові, які формують сучасний колектив односторонців – професіоналів на будь-якому рівні розвитку національного господарства, в тому числі й в освітньому середовищі.

Список використаних джерел:

1. Хамініч С.Ю. Управління підприємством на засадах освітнього потенціалу: Монографія. Д.: Вид-во ДНУ, 2006. 288 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
3. United nations development program Human Development Reports. URL: <https://http://hdr.undp.org>
4. Аналітична записка за країнами, що представлені в Доповіді про стан людського розвитку за 2019. URL: <https://www.un.org.ua>.
5. Індикатори світового розвитку. URL: <https://uk.m.wikipedia.org>.

Цісар Б. О.,

здобувач вищої освіти 4 курсу
спеціальності 051 Економіка

Науковий керівник: Діденко А. В.

доцент кафедри аналітичної економіки
та менеджменту,